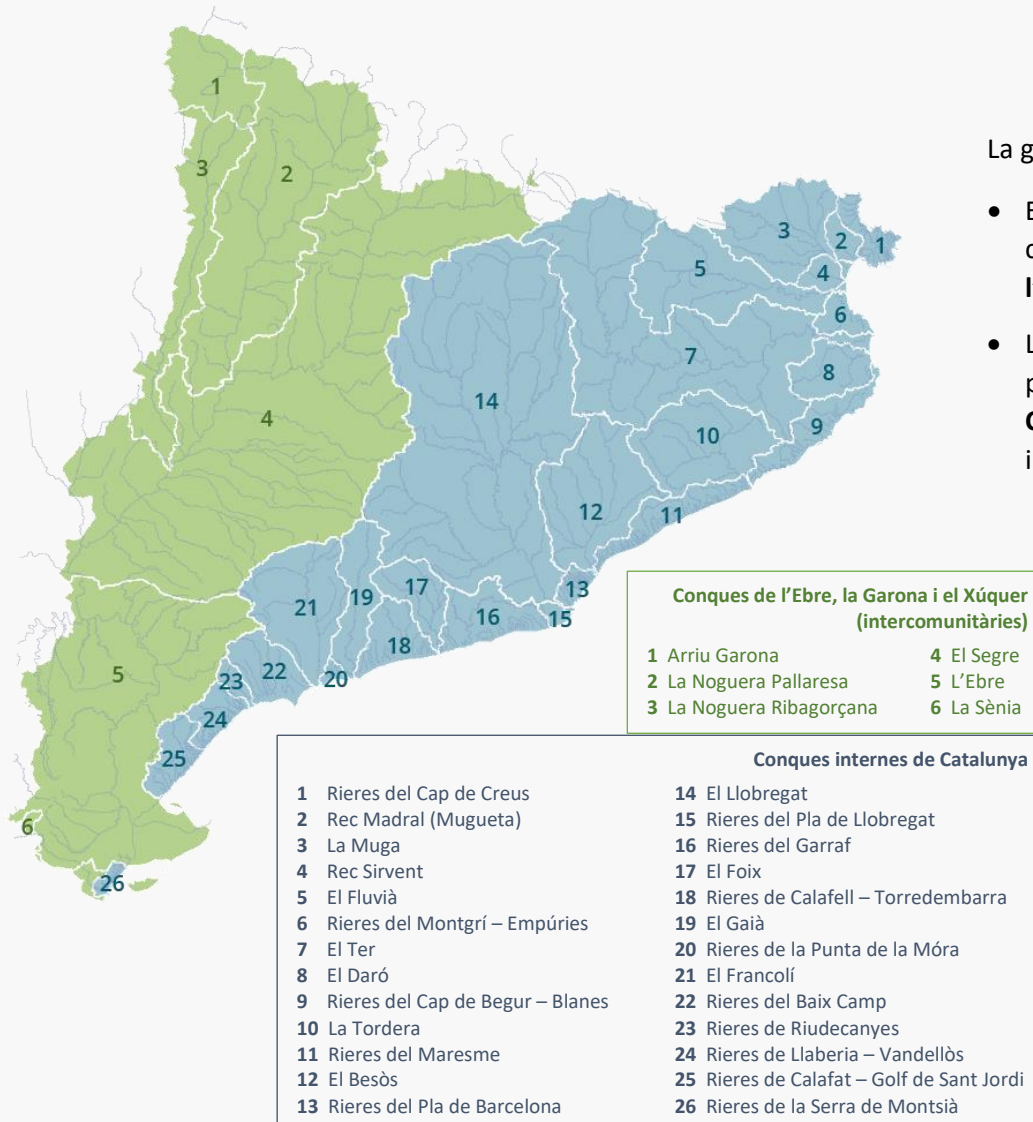

Preguntas freqüents des del **sector primari** en contextos de **sequera**

Índex

Distribució competencial	1
La declaració de sequera	2
Les restriccions a l'ús durant la sequera	6
Els ajuts del Departament al sector primari	13

Distribució competencial

La gestió de l'aigua a Catalunya es divideix en dues zones geogràfiques:

- El **districte de conca fluvial de Catalunya (DCFC)**, format per les conques internes. La seva gestió és a càrrec de l'**Agència Catalana de l'Aigua (ACA)**.
- Les conques de l'**Ebre**, la **Garona** i el **Xúquer (la Sènia)**, on la gestió la porten a terme la **Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE)** i la **Confederació Hidrogràfica del Xúquer** per tractar-se de conques intercomunitàries.

El contingut d'aquest document referent a disposicions normatives **s'aplica exclusivament al territori de les conques internes**. Tot i amb això, les mesures de suport al sector primari que es descriuen s'estenen al conjunt de Catalunya.

La declaració de sequera

Ja fa dos anys que gairebé no plou, **per què ara** sí s'ha declarat la **situació de sequera**?

Garantir la **disponibilitat d'aigua** és una **missió compartida** entre els **agents** que gestionen la infraestructura per **proveir-la en la quantitat i qualitat suficients** (ACA, ens supramunicipals, ajuntaments i empreses d'abastament) i uns **usuaris** que l'han d'**utilitzar amb responsabilitat i eficiència**, des d'agricultors, ramaders i la resta de sectors econòmics, fins a les llars i els serveis municipals. Aquest **esforç col·lectiu**, juntament amb una **gestió prudent** i les **inversions** fetes per **reforçar el sistema d'abastament**, ens han permès **perllongar les reserves** i viure amb normalitat els darrers anys tot i que des de la primavera de 2021 no ha plogut amb normalitat. Per exemple, el 2022 les dessalinitzadores, les plantes de regeneració i els pous recuperats van generar un volum d'aigua equivalent al del pantà de Sau. Però finalment les reserves han arribat a un punt crític en que cal **adoptar mesures d'estalvi més exigents** per tal de **garantir la continuïtat de l'abastament a la població** mentre duri l'actual període de sequera.

En algunes zones de Catalunya l'aigua escasseja encara més. És el cas d'Igualada i la resta de la conca d'Òdena, que s'abasteixen d'un **aqüífer**, el **Carme-Capellades, sobreexplotat** des dels anys noranta i en **estat d'alerta** des del **maig de 2022**. Però el fet que la seva **vida quotidiana** i l'**activitat econòmica** hagin romàs **sense grans afectacions** durant tots aquests mesos, demostra que disposem dels recursos i la capacitat per gestionar els episodis de sequera, encara que es prolonguin en el temps.

Aleshores, **qui i com ho decideix** que hi ha una situació d'alerta per sequera?

La gestió de l'aigua en aquests escenaris es regula al **Pla especial de sequera (PES)**, que també estipula les **condicions** per a que l'**Agència Catalana de l'Aigua** **declari la situació d'alerta**. En concret, el PES defineix tres **llindars progressius de sequera** per a **cada unitat d'explotació de les conques internes** que, segons l'origen del seu abastament, prenen en consideració el volum emmagatzemat als embassaments, el nivell piezomètric dels aqüífers o la pluja acumulada. L'ACA revisa un cop al mes totes aquestes dades i indicadors i analitza les recomanacions de l'Observatori de la sequera i les mesures que es plantegen en el Comitè permanent de sequera de l'Agència. Un cop s'arriba al primer llindar, o bé es té la certesa que s'esdevindrà, l'ACA declara (mitjançant una resolució signada per Director) l'**estat d'alerta** i s'activen les mesures d'estalvi previstes al PES. Si la sequera s'agreuja i s'assoleix el segon llindar es declara l'**estat d'excepcionalitat**, amb mesures encara més restrictives, i així fins arribar a l'**estat d'emergència**, en el que es maximitza l'estalvi i s'apliquen mesures de restricció més severes, podent-se arribar a talls d'aigua domiciliaris.

En tots els casos el criteri en fixar els límits és el d'**administrar els recursos hídrics** existents per **garantir l'abastament a la població** amb el menor impacte possible sobre l'activitat econòmica i el medi ambient. Per tant, les **restriccions** no responen a una penalització per un ús inadequat de l'aigua, sinó que són un **mecanisme per distribuir de forma justa i proporcionada** aquest recurs escàs entre la resta d'usos (agrícola, ramader, industrial i recreatiu), fins que se superi la situació de sequera.

Però la sequera **no és igual de greu a tot arreu**, per què aleshores hi ha restriccions a tot el territori?

Efectivament, Catalunya presenta una **gran variabilitat** quant al **clima**, la qual cosa genera diferències importants en la pluviometria i els recursos hídrics entre les diferents regions. D'altra banda, la **població** i les **infraestructures d'abastament** també es reparteixen de forma molt **desigual sobre el territori**, de manera que unes zones són més vulnerables que altres a la sequera. Tenint en compte aquests condicionants, les conques internes s'han dividit en **divuit unitats d'explotació** per facilitar la gestió. De fet, la declaració d'una eventual sequera té lloc de forma independent a cadascuna d'elles, de manera que les **restriccions es modulen segons les condicions particulars** de cada indret i no van més enllà de l'**estrictament necessari**.

Malauradament, l'actual sequera és tan intensa que s'ha hagut de declarar l'estat d'alerta a la majoria d'aquestes unitats, incloent la dels Embassaments Ter-Llobregat que alimenten l'àrea metropolitana de Barcelona. La principal excepció és el Camp de Tarragona, on el minitransvasament de l'Ebre garanteix sobradament l'abastament de la població tot i la manca de pluges.

Cal tenir en compte, però, que pel que fa a les declaracions de sequera **cada usuari concret resta adscrit a la unitat d'explotació de la que procedeix l'aigua que utilitza**. Per exemple, les comunitats de regants del Baix Ter s'assignen a la Unitat Embassaments del Ter perquè es nodreixen sobretot dels pantans de Sau i Susqueda, encara que geogràficament la majoria d'explotacions se situïn fora d'aquesta unitat.

En qualsevol cas, com és possible que no estiguem **més ben preparats**? És que no **hem après de les sequeres anteriors**?

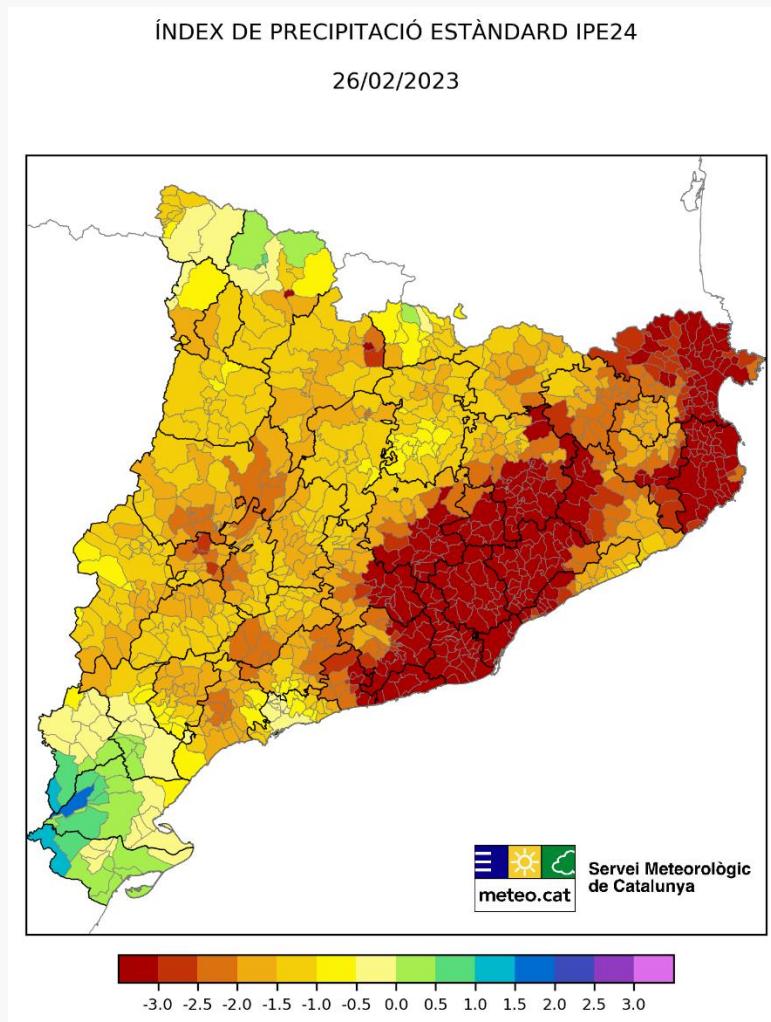
La **persistència de dèficits hídrics dels darrers anys no té precedents històrics** a les conques internes, ja que portem més de 29 mesos acumulats de manca de pluges o de pluges molts per sota dels registres històrics més antics (des de 1905), de manera que aquesta sequera perllongada ja és pitjor que la del 2008. Però al mateix temps, val a dir que **mai havíem estat millor equipats que ara** per fer-li front, tot i que continuarem dotant al país de més infraestructures hídriques que evitin o minimitzin les situacions de sequera. D'aquesta manera la disponibilitat d'aigua com a recurs productiu i ambiental de l'aigua no limitarà el desenvolupament econòmic, social i ambiental de Catalunya.

En aquesta ocasió comptem amb un **Pla especial de sequera (PES)** que aprofita les experiències passades, anticipa i implementa de manera automàtica les actuacions a adoptar en cada estadi, evitant així dilacions en la resposta, i dona una major seguretat als usuaris, que saben d'antuvi quines mesures d'estalvi s'introduiran. Un bon exemple d'aquest avenç de la planificació és la **Prealerta**, un **estat de transició** del qual la ciutadania no n'és conscient perquè no s'aplica cap limitació a l'ús, però en el que **s'intensifica la producció de les plantes dessaladores i de reutilització** per estendre les reserves, i l'**ACA** i la resta del sistema d'abastament **adapten la seva organització interna davant d'una potencial sequera**. En ocasions això fa possible evitar la declaració d'alerta o bé aquesta s'endarrereix al màxim, a més de que assegura que els agents gestors del sistema d'abastament estiguin plenament preparats per enfrontar la situació.

De fet, a l'aridesa pròpia del nostre **context mediterrani** cal afegir els canvis d'**usos de sòl** i el **canvi climàtic** com a factors que en els darrers decennis han minvat els cabals circulants en les capçaleres dels nostres rius i generen períodes d'eixut més perllongats, increment de la temperatura, major evapotranspiració i menys aigua circulant per rius i aqüífers. Tot plegat ja fa necessària una adequada **gestió de l'aigua com a recurs escàs**. Però en el nostre cas, les conques internes plantegen una dificultat addicional perquè concentren el 90% de la població catalana. Això implica que **el principal ús sigui l'abastament urbà, el qual té la màxima prioritat d'acord amb la Llei d'Aigües**. Aquesta vulnerabilitat fa imprescindible la recuperació dels ecosistemes aquàtics i dels aqüífers per tal de conservar el recurs, i ens obliga a reforçar els sistemes d'abastament amb recursos alternatius com la dessalinització i la reutilització. També complica en extrem la gestió de la sequera, ja que cal garantir l'abastament de la població però limitant al màxim l'impacte sobre les activitats econòmiques que depenen de l'accés a l'aigua (reg agrícola, ramaderia, indústria, turisme...) i respectant uns cabals ambientals que mantinguin la funcionalitat ecològica dels rius. Precisament el PES és l'instrument que ens permet assolir aquest equilibri durant l'actual sequera, però en tot cas, les inversions previstes per als propers anys en matèria de millora ambiental, abastament d'aigua i optimització de l'ús agrícola resulten imprescindibles per adaptar-nos al canvi climàtic i ens permetran enfrontar les properes sequeres en millors condicions.

Inversió pública a les conques internes de Catalunya	2016-2021	2022-2027
Totes les administracions (milions d'euros)	(executada)	(planejada)
Assoliment dels objectius ambientals	263,5	861,9
Atenció a les demandes i racionalitat en l'ús de l'aigua	168,2	1 365,7
Adaptació a fenòmens eventuais i/o extrems	18,8	149,6
Coneixement i governança	0,7	3,6
Total	450,6	2 380,9

I a tot això què diu el Meteocat? **Quan s'acabarà** la sequera?

Durant l'hivern han arribat alguns episodis de pluja que no han estat suficients per augmentar les reserves. Tampoc s'espera que el desgel de la neu durant la primavera desencadeni cap gran canvi. Es mantenen les zones més afectades per la sequera: Catalunya central, costa central i nord-est de Catalunya.

Segons dades del Servei Meteorològic de Catalunya haurien de ploure entre 250 i 600 mm a les principals capçaleres dels rius per sortir de l'estat de sequera, que ens afecta des de la primavera de 2021.

Totes les capçaleres tenen dèficit hídric de pluja, però a les de ponent el dèficit és molt menor que a les conques internes. La pitjor situació la trobem a les conques del Ter i la Muga, amb dèficits que corresponen a la pluja que acostuma a caure a Barcelona ciutat en tot un any.

La predicció meteorològica apunta un març amb possibles afectacions de perturbacions atlàntiques que aportarien més quantitat de pluja a les comarques de ponent. L'abril i el maig els models apunten a un canvi de dinàmica meteorològica, amb perturbacions mediterrànies properes. Ara per ara, les principals acumulacions de pluja es preveuen de l'Ebre cap al sud, però a tantes setmanes vista, no es pot descartar que algun d'aquests episodis pugui deixar registres importats a les conques internes. De tota manera, **la sequera no acabarà a curt termini**, segons les previsions disponibles a 28 de febrer de 2023.

Segur que es mantindrà el context climàtic, preocupant, en què Catalunya està avesada: períodes cada cop més llargs i intensos de sequera. De fet, cal tenir en compte que amb el canvi climàtic aquestes situacions de sequera esdevindran la nova normalitat.

Les restriccions a l'ús durant la sequera

Quines són les **restriccions a l'agricultura i la ramaderia** quan es declara l'alerta?

Amb caràcter general, a cadascun dels escenaris de sequera els **titulars d'aprofitaments** d'aigua han de **reduir els seus consums** en els percentatges de la taula següent **respecte del seu consum en situació de normalitat**.

Es considera consum en normalitat la **mitjana del consum durant el mateix mes dels tres anys anteriors que hagin estat en situació hidrològica de normalitat**.

En cas de que no existeixi aquest registre, o que aquest no sigui representatiu de la situació actual de l'activitat, per al reg agrícola s'empraran les **dotacions netes de cultiu per comarca** (m³/ha/any) [☞](#) que es defineixen al **Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya (PGDCFC)** per a l'atorgament o revisió de concessions (article 26.1 del DECRET 1/2017, de 3 de gener, pel qual s'aprova el Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per al període 2016-2021).

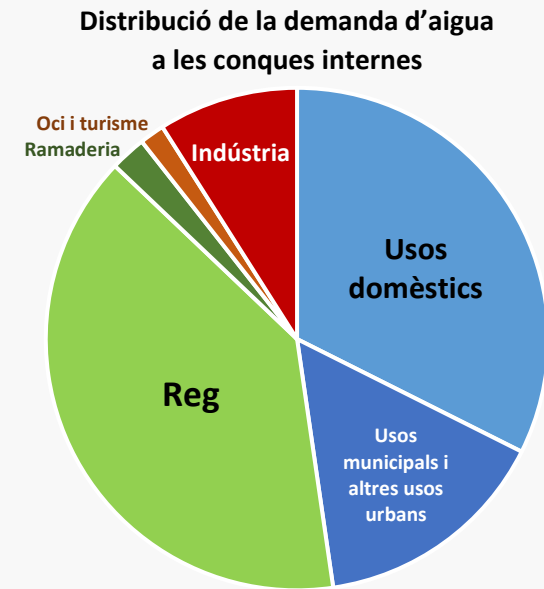
El mateix PGDCFC també contempla unes **dotacions per a cada tipus de bestiar** (article 26.3) [☞](#), les quals es prendran com a referència de consum ramader en normalitat.

Tipus d'ús	Alerta	Excepcionalitat	Emergència
Reg agrícola	25%	40%	80%
Usos ramaders	10%	30%	50%
Usos industrials	5%	15%	25%
Usos recreatius que impliquin el reg	30%	50%	Prohibit
Altres usos recreatius	5%	15%	25%

Per què **es restringeix més l'ús d'aigua a l'agricultura** que a d'altres sectors?

El Pla de sequera cerca l'**equilibri entre l'abastament urbà**, que té la **màxima prioritat**, els **requisits ambientals** i les necessitats de les **activitats productives**, en un **context de creixent escassetat** d'aigua a mesura que es passa de l'estat d'alerta als d'exceptcionalitat i emergència. En el cas de l'activitat econòmica, l'objectiu és **repartir el recurs entre els diferents sectors de manera que es minimitzi l'impacte econòmic global**, ja que darrera cada activitat hi ha persones i famílies que en depenen. Per tant, així com en una situació de normalitat el regadiu és l'activitat que utilitza més aigua en termes absoluts, quan es produeix una sequera el valor de l'aigua s'incrementa de manera que no és possible mantenir les dotacions i volums que s'autoritzarien en la situació de normalitat.

La solució rau en **millorar l'eficiència del reg agrícola per a que sigui menys vulnerable en situacions de sequera**, i de fet a les conques internes està previst invertir 26 M€ en matèria de modernització de regadius durant el cicle 2022-2027.

Font: ACA. Pla de gestió DCFC 2022-2027

Evolució del consum a les conques internes (hm³/any)			
	2007	2012	2018
Ús destinat a l'abastament	592,0	571,6	566,9
Regadius	369,0	359,5	358,2
Ramaderia	18,7	19,3	21,3
Producció de béns de consum	150,3	86,1	79,7
Oci i turisme	7,8	8,8	14,1

Font: ACA. Pla de gestió DCFC 2022-2027

I què passa amb els **conreus llenyosos** i els **animals de les explotacions**? Se'ls deixarà morir amb les restriccions?

El Pla de sequera contempla que, inclús en estat d'emergència, es poden autoritzar **desembassaments puntuals, imprescindibles per la supervivència de conreus llenyosos o permanents**. En el cas dels usos ramaders, es garantirà la **supervivència dels animals presents a les explotacions en el moment de la**

declaració de l'estat d'excepcionalitat, tenint present el tipus d'explotació i de bestiar i el moment concret de la cria. Tanmateix, en estat d'emergència es prioritzarà la supervivència de conreus llenyosos i dels animals. Per aquests casos es recomana presentar un [pla d'estalvi](#).

La meva **explotació és eficient en l'ús de l'aigua**, per què se m'aplica una **restricció indiscriminada**?

Les explotacions agrícoles i ramaderes que modernitzen la seva infraestructura i introdueixen eines de gestió per optimitzar l'ús de l'aigua contribueixen a mantenir les reserves hídriques durant més temps en situació de normalitat. Es tracta d'un esforç individual del qual se'n beneficien la resta d'usuaris i, per tant, és just que es compensi adequadament. Precisament, **les comunitats de regants i altres concessions agrícoles i ramaders correctament inscrites al registre d'Aigües poden presentar en qualsevol moment un pla d'estalvi** d'acord amb el model [publicat](#) a la web de l'ACA en el que es demostri objectivament una pauta de consum eficient en l'ús de l'aigua. Un cop avaluat aquest pla, l'ACA pot autoritzar unes restriccions inferiors a les previstes en el PES per a cada estadi.

Així mateix, **l'ús d'aigua regenerada en el reg agrícola no està afectat per les restriccions generals**, sempre que existeixi disponibilitat de cabals per altres usos més prioritaris.

La meva **captació no està integrada a la xarxa d'abastament**, per què se m'apliquen restriccions?

Cas de granges abastides des d'un ajuntament (pla d'estalvi sol·licitat des d'un ajuntament)

L'objectiu prioritari del PES és garantir l'abastament de la població. Per tant, en el **cas que un aprofitament de recursos subterranis o superficials no interfereixi en absolut** amb l'explotació dels aquífers o dels cabals dels que depèn aquest abastament, **es pot presentar a l'ACA un pla d'estalvi**, acreditant aquesta circumstància i sol·licitant que s'apliqui un percentatge de reducció més baix.

Es **bonificarà el cànon de regulació** als usuaris que pateixin restriccions?

L'exempció del cànon de regulació en cas de sequera està establert en l'article 78.4 del Text Refós 3/2003. Està previst modificar el seu redactat a través de la tramitació de la nova llei de pressupostos i mesures, per a que s'adapti a les condicions del Pla Especial de Sequera per a aquells usuaris que, com a conseqüència de la sequera, han patit una reducció de, com a mínim, un 25% en la dotació d'aigua de reg provinent de l'obra

de regulació, respecte de la dotació mitjana dels darrers tres anys en què no s'hagi produït un episodi de sequera i mentre es mantingui com a mínim l'estat d'alerta.

Està **prohibit conrear arròs o blat de moro** durant una sequera?

La **sembra d'un determinat conreu és una decisió empresarial lliure** que només es pot limitar per raons de sanitat vegetal. Per tant, ni el Pla de sequera ni el Departament contemplan la prohibició de cap cultiu per raó del seu consum hídric. Ara bé, davant la incertesa sobre la disponibilitat d'aigua fins el final de la campanya de reg **se suggereix optar per conreus amb menys necessitats hídriques i majors probabilitats de supervivència** en un context de sequera [☞](#), tot i que d'entrada tinguin una rendibilitat menor. En aquest sentit, l'**Oficina del Regant** [☞](#) i l'**IRTA** [☞](#) disposen d'informació per orientar al sector en relació als conreus i les tècniques agrícoles més adients en cada cas particular.

Està prohibit **fertilitzar els cultius** en cas de sequera?

No està prohibit, però és molt recomanable adaptar la dosi de fertilitzants. Per aconseguir un ús eficient dels fertilitzants (dejeccions ramaderes, fertilitzants minerals, compost, etc.), cal aplicar-los en les dosis adients en funció de la producció prevista del cultiu. **Si es preveu una reducció de collita** per causa de la sequera, **s'haurien de reduir les dosis de fertilitzants, especialment dels nitrogenats**, atès que l'excés de nitrogen al sòl, respecte al que consumirà el cultiu, té un elevat risc d'acabar contaminant els aqüífers per nitrats. Al web de l'Oficina de Fertilització s'hi poden consultar diferents fitxes divulgatives [☞](#) sobre els aspectes tecnològics i normatius per a una gestió eficient dels fertilitzants.

Però aleshores, **si es fertilitza menys o no se sembra** per culpa de la sequera, **què faig amb les dejeccions?**

Si hi ha finques sense conrear per manca d'aigua de reg, la **Direcció General d'Agricultura i Ramaderia pot autoritzar que les dejeccions ramaderes generades en una explotació s'emmagatzemin de manera temporal en instal·lacions d'altres explotacions ramaderes**, prèvia valoració del risc sanitari, i amb l'adopció de les mesures de bioseguretat escaients.

És veritat que les **empreses elèctriques han buidat els embassaments** per aprofitar l'alt preu de l'electricitat?

No és cert, ja que a les conques internes no es permet en cap cas la generació d'energia lliure. A més, la legislació habilita el Govern per adoptar les mesures que calguin en relació amb la utilització del domini públic hidràulic, encara que hagi estat objecte de concessió. Per tant, en el cas de les conques internes els **embassaments amb aprofitaments hidroelèctrics alliberen únicament els cabals que l'ACA els autoritza** tenint en compte l'estat de les reserves. A més, un cop es declara l'estat d'alerta els aprofitaments hidroelèctrics que no compleixen una funció de regulació dels cabals han de funcionar en règim estrictament fluent, sense provocar oscil·lacions en el règim dels rius. De fet, a les conques internes s'ha deixat de turbinar des que es van activar els primers escenaris del PES, el 8 d'octubre de 2022.

Té sentit que **els rius segueixin abocant aigua al mar** quan escasseja tant?

Els rius compleixen una funció essencial en tant que **ecosistemes vius, no són simples canals per on transcorre l'aigua.** Per preservar, millorar i conservar el bon estat de les masses d'aigua (rius, llacs, aqüífers...) la Directiva marc de l'Aigua (DMA) estableix la necessitat de garantir el cabal ambiental dels rius i rieres. De fet, l'absència perllongada d'aigua pot afectar a moltes espècies a Catalunya i generar un impacte substancial sobre l'equilibri dels ecosistemes, afectant de forma directa al benestar de la societat.

A les conques internes, a més, atès que els rius són curts i poc cabalosos, la importància de mantenir uns cabals mínims esdevé essencial. De fet, la DMA estableix la necessitat d'implantar un cabal ambiental als rius com una restricció prèvia a qualsevol altre ús. Per això a les conques internes de Catalunya s'han implantat des del 2018 (parcialment) i des del 2020 (obligatòriament) els cabals ambientals. En aquest sentit, tots els rius tenen definit un cabal de manteniment (o cabal ecològic) que cal respectar en tot el seu transcurs, fins la desembocadura. No obstant, el PES modula aquests cabals en situació de sequera (seu annex 6) i determina cabals inferiors als que s'apliquen en situacions de normalitat, en funció de l'estat de sequera pluviomètrica o hidrològica i del nivell de protecció ambiental del tram de riu. En rius regulats, els desembassaments es determinen en cada moment tenint en compte aquests cabals de manteniment en sequera, així com les aportacions naturals d'entrada a l'embassament.

A banda, cal tenir en compte les més de 500 depuradores que estan en servei i que també aporten aigua ja tractada i sanejada als rius, amb un volum de prop de 500 hm³/any. Per això, en els trams finals dels rius, ja arribant a la desembocadura, s'estan fent també actuacions per aprofitar al màxim els cabals tant dels propis rius (abans que desemboquin a mar) com de les plantes depuradores. En aquest sentit, cal destacar les actuacions de regeneració i reutilització que s'estan fent des de fa 10 anys al polígon petroquímic de Tarragona, que s'alimenta de l'aigua regenerada a la planta depuradora de Vila-seca. O més recentment, l'impuls d'aigua regenerada des de la depuradora i estació de regeneració del Baix Llobregat, tant per a usos ambientals (recàrrega de l'aqüífer del Baix Llobregat i injecció d'aigua regenerada per fer barrera contra la intrusió salina), com per a usos de reg del parc agrari i també per aportar cabals aigües a munt del riu per a ser posteriorment potabilitzat.

El transvasament del Ter a Barcelona

El transvasament d'aigua del Ter a Barcelona es va implementar als anys seixanta del segle passat per aportar els recursos hídrics necessaris pel desenvolupament urbà i econòmic de la capital i la seva àrea d'influència. Aquest transvasament va arribar al seu màxim al quadrienni 2005-2008, quan es va trasvassar de mitjana el 58% de l'aigua del riu a l'alçada de l'embassament del Pasteral. El **2017** el Govern de la Generalitat, l'Àrea Metropolitana de Barcelona i diverses institucions i entitats de la conca del Ter varen signar l'anomenat **Acord de la Taula del Ter**, al qual es pacta una **reducció gradual del transvasament**, en diferents fases, **fins un màxim del 30% del cabal circulant a l'alçada dels embassaments del Ter l'any 2028**. Per vetllar pel compliment d'aquest acord el 2018 es va crear la **Taula del Ter**, on estan representades les entitats signants del pacte, que **realitza un seguiment dels acords**.

En la seva primera fase (escenari 2018-2022) aquest Acord s'ha complert en la seva pràctica totalitat. En concret durant l'any 2022 el transvasament del Ter ha enregistrat un mínim històric, de 116 hm³, molt per sota del límit de 140 hm³ que es marca com a valor mitjà pel període 2016-2022. Es tracta d'un fet a destacar, ja que tot i que estem vivint un dels períodes més secs de la història, l'aportació del riu cap a l'àrea de Barcelona ha estat dels més baixos, amb un volum interanual 2018-2022 per sota dels 130 hm³/any. Això ha estat possible gràcies a l'increment de la dessalinització (63 hm³) i de la regeneració (60 hm³), que han assolit volums màxims històrics tal i com s'havia previst també en el mateix Acord.

També s'ha complert amb els cabals ambientals acordats en la Taula del Ter, reiterant l'esforç que s'ha fet en un període marcat per la sequera. No obstant, davant del descens (i en alguns casos inexistència) del cabal fluent dels rius de les conques internes és necessari prendre mesures per optimitzar l'aigua que tenim als embassaments. Això ens obliga a modular l'aigua que s'allibera amb l'objectiu de fer compatible l'estalvi d'aigua i la contenció de la demanda amb el manteniment dels cabals de manteniment. Com a conseqüència, des de l'1 de febrer s'ha iniciat la modulació de l'aigua que s'allibera dels embassaments del Ter amb una disminució del 10% del cabal de manteniment habitual. Però en tot cas s'allibera i es garanteix el 90% dels cabals circulants que fins ara s'estaven aportant. Això es tradueix en què per Girona passen, com a mínim, 2,7 m³/s (habitualment en passen 3) i a Torroella, 2,85 (habitualment en passen 3,3). Aquest règim es pot anar modulant si el cabal que entra als embassaments segueix disminuint. Aquesta modulació dels cabals d'entrada a les conques

regulades té l'empara legal de la Llei d'Aigües i el Reglament del Domini Públic Hidràulic. Val a dir que aquesta modulació de cabals també s'està aplicant des de fa mesos al riu Llobregat, on només s'allibera el 50% del cabal que seria habitual (1,1 m³/s en comptes de 2,2), aportant la resta amb aigua regenerada (s'han destinat durant el 2022 un total de 40 hm³ d'aigua regenerada per a complir amb el cabal ambiental).

Altres actuacions previstes en l'Acord del Ter, com les millores a les potabilitzadores de Cardedeu, Abrera i Sant Joan Despí, també estan en curs, i s'està treballant en els estudis tècnics d'ampliació de la dessalinitzadora de la Tordera. Un altre dels acords és dur a terme les proves per aportar aigua regenerada al tram final del Llobregat per a disposar de més recurs. Aquestes es van iniciar a finals de desembre de 2022 i s'incrementarà el cabal en cas d'arribar a l'escenari d'excepcionalitat (24% dels embassaments amb 140 hm³). Així mateix s'està treballant per incrementar la reutilització de l'Estació de Regeneració d'Aigua de l'Escala, aprofitant el projecte de renovació del Rec de Sentmenat en el tram de Bellcaire-l'Escala, i també s'estan fent treballs de recerca per a injectar a l'aquífer l'aigua de l'ERA de Palamós.

Com és que els **campes de golf se segueixen regant?**

En el reg de camps de golf s'apliquen reduccions de consum del 30% en cas d'alerta i del 50% en cas d'excepcionalitat, superiors per tant a les que s'apliquen al reg agrícola. D'altra banda, molts camps de golf s'abasteixen actualment amb aigües regenerades, procedents de depuradores públiques. En cap cas poden fer servir aigua de la xarxa d'abastament.

Els ajuts del Departament al sector primari

Hi ha algun **ajut específic en cas de danys o menyscapes a la collita** a causa de les restriccions a l'ús?

D'acord amb la legislació en matèria d'aigües, l'ACA pot modificar temporalment les condicions d'utilització del domini públic hidràulic i dels aprofitaments d'aigua, així com autoritzar determinades actuacions per fer front a la situació de sequera. Aquestes **actuacions no donen dret a cap tipus d'indemnització**, llevat dels supòsits en què escaigui d'acord amb la legislació d'expropiació forçosa.

Existeixen **assegurances** enfront de la **pèrdua de collita** per la sequera?

Les assegurances agràries no cobreixen els efectes de la sequera sobre els regadius. Només cobreixen el risc de sequera per alguns conreus de secà.

- En cultius **herbacis, fruits secs i olivera**, els **mòduls 1 i 2** (contractació abans del 20 de desembre) garanteixen un mínim del **70% dels kg assegurats en parcel·les declarades de secà**.
- En **raïm per vinificació** els **mòduls 1, 2 i 3** (contractació abans del 20 de desembre) garanteixen un mínim del **70% dels kg assegurats en parcel·les declarades de secà**.

També existeix l'**assegurança de compensació per pèrdues de pastures**, dirigida a explotacions amb ramaderia bovina, ovina, caprina i equina l'alimentació de les quals depengui de pastures, a dent o sega. Cobreix un valor de **compensació per la major despesa derivada de la necessitat de suplementar l'alimentació del bestiar** per manca de pastura (contractació abans del 31 de desembre en l'àmbit dels Pirineus i el 31 d'octubre a la resta del territori).

Si **no puc sembrar a causa de la sequera**, com m'afecta en el cobrament d'ajuts?

- **Ajuts directes dissociats**

Inclou l'ajut bàsic a la renda, l'ajut redistributiu complementari a la renda i l'ajut complementari a la renda per a joves agricultors i agricultores. Com el seu nom indica no estan **vinculats** a la producció, sinó **al manteniment de l'activitat** per part de la persona titular de drets d'ajut bàsic a la renda. En tot cas, caldrà **acreditar que es manté l'explotació en estat adequat per al conreu**.

- **Ecorègims**

La mateixa regulació preveu que en el **cas de condicions agroclimàtiques adverses**, com ara una sequera, les comunitats autònomes poden **considerar-la com una condició excepcional per acreditar el compliment dels ecorègims** mentre durin les seves conseqüències.

- **Ajuts directes associats**

Es tracta d'un pagament anual per ha conreada, de manera que per definició **no es pot sol·licitar per als guarets**. Cal tenir en compte, a més, que en el cas del tomàquet hi ha un requisit addicional de sembra mínima de llavors o plantes per ha.

- **Primera instal·lació de joves agricultors i agricultores**

El fet de no sembrar o no plantar llenyosos **podria dificultar que s'assoleixi la condició d'agricultor actiu o d'agricultor professional o bé la viabilitat de l'explotació en els terminis establerts**. En aquests casos, però, **si la sequera es considera causa de força major s'allargaria el termini**.

- **Millora de la competitivitat de les explotacions agràries / Mitigació del canvi climàtic en explotacions agràries**

El fet de no sembrar aquesta campanya **podria dificultar que s'assoleixi la condició d'agricultor professional**, de manera que no es complissin els requisits per a rebre l'ajut en campanyes posteriors. Si la condició d'**agricultor/a professional** és **prèvia a la concessió**, la normativa permet fer la **mitjana de 3 de les 5 IRPF més favorables**, la qual cosa facilita el compliment dels requisits. Així mateix, no hi hauria efectes si l'afectació es produeix després de la certificació, ja que no es tracta d'un compromís a mantenir.

Cal tenir en compte que una de les condicions és que **només es poden certificar inversions en ús**. Per tant, si s'han subvencionat instal·lacions de reg però no s'ha conreat a causa de la sequera això podria motivar la pèrdua de l'ajut, a no ser que es consideri força major. En tot cas, si la sequera provoca una pèrdua d'ingressos tal que fa inviable el manteniment de l'explotació es valorarà si la força major eximeix del compliment dels compromisos.

- **Ajuts agroambientals:** Manteniment d'habitats en els conreus d'arròs, Agricultura Ecològica 2014-2022 i 2023-2027, Millora dels hàbitats esteparis de la xarxa Natura 2000 2014-2022 i Protecció de l'avifauna 2023-2027, Conreus Sostenibles, Sistemes Alternatius a la lluita química
El fet de **no sembrar aquesta campanya implica incomplir els compromisos de l'ajut**, ja que van lligats al conreu. Per tant, **no es podrà cobrar l'ajut per aquells recintes que no se sembrin**. També pot provocar que no s'arribi a la superfície mínima exigida, de manera que per l'any 2023 s'hauria de denegar l'ajut i, com a conseqüència, que no es pogués ser beneficiari l'any següent en cas de que no s'obri una nova convocatòria.

I si faig cas de les recomanacions i **canvio de conreu per un altre que demandi menys aigua**, m'afectarà en els ajuts?

- **Ajuts directes dissociats**

Inclou l'ajut bàsic a la renda, l'ajut redistributiu complementari a la renda i l'ajut complementari a la renda per a joves agricultors o agricultores. Com el seu nom indica no estan **vinculats** a la producció, sinó **al manteniment de l'activitat** per part de la persona titular de drets d'ajut bàsic a la renda. Per tant **un canvi de conreu no els afecta**.

- **Ecorègims**

La mateixa regulació preveu que en el **cas de condicions agroclimàtiques adverses**, com ara una sequera, les comunitats autònomes poden **considerar-la com a condició excepcional per acreditar el compliment dels ecorègims** mentre durin les seves conseqüències. No obstant, si es fa un canvi de conreu **caldrà advertir del compliment dels requisits amb el nou escenari agronòmic**.

- **Ajuts directes associats**

Es tracta d'un pagament anual per ha conreada d'uns determinats cultius, de manera que **amb el canvi de conreu caldrà determinar l'admissibilitat de les parcel·les**.

- **Primera instal·lació de joves agricultors i agricultores**

El fet de canviar de conreu per altres amb menor rendibilitat **pot dificultar l'assolir la condició d'agricultor/a actiu/va o professional o bé comprometre la viabilitat de l'explotació en els terminis establerts**. En aquests casos, però, **si la sequera es considera causa de força major s'allargaria el termini**.

- **Millora de la competitivitat de les explotacions agràries / Mitigació del canvi climàtic en explotacions agràries**

El fet de canviar de conreu per altres amb menor rendibilitat **podria dificultar que s'assoleixi la condició d'agricultor/a professional**, de manera que no es complissin els requisits per a rebre l'ajut en campanyes posteriors. Si la condició d'**agricultor/a professional** és **prèvia a la concessió**, la normativa permet fer la **mitjana de 3 de les 5 IRPF més favorables**, la qual cosa facilita el compliment dels requisits. Així mateix, no hi hauria efectes si l'afectació es produeix després de la certificació, ja que no es tracta d'un compromís a mantenir. En tot cas, si la sequera provoca una pèrdua d'ingressos tan important que fa inviable el manteniment de l'explotació es valorarà si la força major eximeix del compliment dels compromisos.

- **Ajuts agroambientals:** Manteniment d'hàbitats en els conreus d'arròs, Agricultura Ecològica 2014-2022 i 2023-2027, Millora dels hàbitats esteparis de la xarxa Natura 2000 2014-2022 i Protecció de l'avifauna 2023-2027, Conreus Sostenibles, Sistemes Alternatius a la lluita química.

El fet de **canviar de conreu aquesta campanya implica incomplir els compromisos de l'ajut**, ja que van lligats al conreu. Per tant, **no es podrà cobrar l'ajut per aquells recintes que no siguin del conreu objecte d'ajut**. També pot provocar que no s'arribi a la superfície mínima exigida, de manera que per l'any 2023 s'hauria de denegar l'ajut i, com a conseqüència, que no es pogués ser beneficiari l'any següent en cas de que no s'obri una nova convocatòria.

En el pitjor dels casos, **si es perd la collita** quines conseqüències tindria pels ajuts?

- **Ajuts directes dissociats**

Inclou l'**ajut bàsic a la renda**, l'**ajut redistributiu complementari a la renda** i l'**ajut complementari a la renda per a joves agricultors i agricultores**. Com el seu nom indica no estan **vinculats** a la producció, sinó **al manteniment de l'activitat** per part de la persona titular de drets d'ajut bàsic a la renda. Per tant fins i tot una **pèrdua de la collita no els afectaria**.

- **Ecorègims**

Una eventual pèrdua de producció **no afectaria al cobrament d'aquests ajuts**, ja que estan associats a unes determinades pràctiques i no a la producció.

- **Ajuts directes associats**

En el cas de les lleguminoses i de l'arròs s'estableix com a requisit el desenvolupament del conreu fins assolir un estadi fenològic avançat, mentre que per al tomàquet s'exigeix que hi hagi entrega de matèria prima a la indústria transformadora. Per tant, **una eventual pèrdua de la producció abans d'arribar a aquests estadis impediria la percepció de l'ajut**. En el cas dels fruits secs i l'olivar no hi ha requisits especials de producció.

- **Primera instal·lació de joves agricultors i agricultores**

Una pèrdua de la producció **pot dificultar l'assolir la condició d'agricultor/a actiu/va o professional o bé comprometre la viabilitat de l'explotació en els terminis establerts**. En aquests casos, però, **si la sequera es considera causa de força major s'allargaria el termini**.

- **Millora de la competitivitat de les explotacions agràries / Mitigació del canvi climàtic en explotacions agràries**

Una pèrdua de la collita **podria dificultar que s'assoleixi la condició d'agricultor/a professional**, de manera que no es complissin els requisits per a rebre l'ajut en campanyes posteriors. Si la condició d'**agricultor/a professional és prèvia a la concessió**, la normativa permet fer la **mitjana de 3 de les 5 IRPF més favorables**, la qual cosa facilita el compliment dels requisits. Així mateix, no hi hauria efectes si l'afectació es produeix després de la certificació, ja que no es tracta d'un compromís a mantenir. En tot cas, si la sequera provoca una pèrdua d'ingressos tan important que fa inviable el manteniment de l'explotació es valorarà si la força major eximeix del compliment dels compromisos.

- **Ajuts agroambientals**

Una eventual pèrdua de producció **no afectaria al cobrament d'aquests ajuts**, ja que estan associats a unes determinades pràctiques i no a la producció.

Malgrat poder sembrar, la sequera pot forçar-me a **canviar algunes pràctiques de conreu** lligades als ajuts, quines conseqüències tindria?

- **Ajut Manteniment d'hàbitats - Closes**

- **No mantenir el camp inundat amb aigua dolça** un mínim de **tres dies seguits**, com a mínim una vegada l'any. Aquest fet suposa un incompliment d'un compromís principal i implica una **reducció de l'ajut d'un 20%**.
- **No realitzar la sega anual** suposa un incompliment d'un compromís principal i implica una **reducció de l'ajut d'un 20%**.
- En l'actuació de recuperació, addicionalment a les anteriors, **no realitzar la sembra de pratenses autòctones** obligatòria del primer any suposa un incompliment d'un compromís bàsic-100% i implica que **no es cobri l'ajut**.

Cal tenir en compte, a més, que **incompliments reiterats en anys posteriors poden incrementar la reducció dels ajuts** d'altres campanyes.

- **Ajut Millora dels hàbitats esteparis de la Xarxa Natura 2000. 2014-2022**

- **No realitzar una operació de sega, llaurat o pasturatge**, si s'havia de fer (cal fer-la cada dos anys). Aquest fet suposa un incompliment d'un compromís principal i implica una **reducció de l'ajut d'un 20%**.
- **Realitzar la collita fora dels terminis fixats** suposa un incompliment d'un compromís bàsic-50% i implica una **reducció de l'ajut d'un 50%**.

Cal tenir en compte, a més, que **incompliments reiterats en anys posteriors poden incrementar la reducció dels ajuts** d'altres campanyes.

- **Ajut Protecció de l'Avifauna**

- **No realitzar una operació de sega, llaurat o pasturatge**, si s'havia de fer (cal fer-la cada dos anys). Aquest fet suposa un incompliment d'un compromís principal i implica una **reducció de l'ajut d'un 20%**.
- **Realitzar la collita fora dels terminis fixats** suposa un incompliment d'un compromís bàsic-50% i implica una **reducció de l'ajut d'un 50%**.
- **Mala implantació de l'alfals** si s'ha demanat l'actuació de guaret sembrat amb alfals. Aquest fet suposa un incompliment d'un compromís principal i implica una **reducció de l'ajut d'un 20%**.

Cal tenir en compte, a més, que **incompliments reiterats en anys posteriors poden incrementar la reducció dels ajuts** d'altres campanyes.

- **Ajut Conreus Sostenibles**

- Si es realitza l'actuació d'**implantació de bandes amb plantes reservoris de fauna auxiliar i aquestes no estan en bones condicions**, això suposa l'Incompliment d'un compromís principal i implica una **reducció de l'ajut d'un 20%**.

Cal tenir en compte, a més, que **incompliments reiterats en anys posteriors poden incrementar la reducció dels ajuts** d'altres campanyes.

- **Ajut Pastures Sostenibles**

- **No realitzar la sega anual** suposa l'incompliment d'un requisit de l'ajut i implica la **denegació de l'ajut**.
- **No arribar a la superfície mínima** per sol·licitar l'ajut implica la **denegació** d'aquest.

Cal tenir en compte, a més, que **incompliments reiterats en anys posteriors poden incrementar la reducció dels ajuts** d'altres campanyes.